

HÖRINGSNOTAT – NY FORSKRIFT OM ENERETT FOR DROSJETRANSPORT, TRÖNDELÄG

Formålet med hÖringen er å få innspill til utforming av en generell forskrift om enerett for drosjetransport i Trøndelag fylke. HÖringen skal belyse om forskriftsforslaget gir tilstrekkelige og hensiktsmessige rammer for eventuelt senere bruk av enerett, samt hvilke overordnede konsekvenser enerett som virkemiddel kan ha.

Bakgrunn for hÖringen

Fylkeskommunen kan etter yrkestransportloven §§ 9a og 9b innfÖre tiltak for å sikre et drosjetilbud i områder der det ikke er et tilstrekkelig tilbud i enkeltturmarkedet. Med enkeltturmarkedet menes reiser som bestilles enkeltvis eller prating av drosje på gaten eller holdeplass.

Drosjeordningen ble i 2020 deregulert og kravet om behovsprÖving og driveplikt for lÖyver ble fjernet. Samtidig fikk fylkeskommunen mulighet til å innfÖre eneretter for drosjetransport for å sikre et drosjetilbud i områder der det er lite kommersielt grunnlag.

I juni 2023 ble det innfÖrt strengere regler for å styrke kvaliteten og seriÖsiteten i drosjenäringen. Blant annet ble det innfÖrt krav om fagkompetanse for lÖyveholderne, samt sentraltilknytning for alle drosjelÖyveholderne og sentrallÖyve for drosjesentraler.

I januar 2026 trädte enda flere endringer i yrkestransportloven i kraft:

- Krav om at drosjelÖyveholder kun kan være tilknyttet én sentral
- Fylkeskommunenes ansvar for å vurdere om det er et tilfredsstillende drosjetilbud i enkeltturmarkedet, og for å iverksette tiltak for å sikre dette, ble lovfestet.
- Fylkeskommunen fikk stÖrre fleksibilitet i tildelingen av eneretter:
 - Enerettsområdene må ikke lenger fÖlge kommunegrensene.
 - Krav om at eneretter kun kan innfÖres i kommuner med færre enn 20 000 innbyggere, eller 80 innbyggere per kvadratkilometer er fjernet.
 - Fylkeskommunen kan gjÖre enerett gjeldende for enkeltturmarkedet og kontraktmarkedet.

Hovedutvalget for transport vedtok i september 2021 en forskrift for bruk av enerett i Trøndelag fylke. For å imÖtekomme endringene som er innfÖrt i yrkestransportloven fra 2026, må fylkeskommunen oppdatere gjeldende forskrift.

Om Hovedutvalget for Samferdsel sitt forslag til ny forskrift

- Forslaget til forskrift ligger vedlagt dette hÖringsbrevet.
- Forslaget til forskrift fÖlger intensjonene i loven om at eneretter kan innfÖres i Trøndelag fylke dersom det anses som et nÖdvendig tiltak for å sikre et tilfredsstillende drosjetilbud i enkeltturmarkedet.
- Ingen kommuner er nevnt i forskriften. Dette er fordi endringene i loven innebærer at fylkeskommunen ikke lenger må bruke kommunegrensene i utforming av et enerettsområde.

- Forslaget til forskrift vil erstatte den forskriften for eneretter som Hovedutvalget for transport i Trøndelag vedtok 29. september 2021

Om eneretter

I 2020 fikk fylkeskommunene mulighet til å tildele eneretter der markedet ikke selv gir et godt nok tilbud. Eneretter kunne tildeles til ett eller flere selskap (løyvehavere). Eneretten gjaldt for drosjeoppdrag i enkeltturmarkedet. Enerett betyr at:

- Andre løyvehavere enn den som har enerett kan ikke tilby drosjetjenester i enkeltturmarkedet innenfor enerettsområdet i den perioden eneretten gjelder.
- De som ikke har enerett kan kjøre passasjerer inn i enerettsområdet, og også fra enerettsområdet til et sted utenfor området, dersom turen er forhåndsbestilt.

Med innføringen i 2020 var det en begrensning på hvor eneretter kunne innføres. Enerett kunne bare innføres i kommuner med færre enn 20 000 innbyggere, eller færre enn 80 innbyggere per kvadratkilometer. Eneretter kunne videre kun innføres dersom det var ansett som nødvendig for å sikre et tilbud. I Trøndelag er det ikke tildelt enerett.

Med endringene i 2026 er grensene for hvor eneretter kan innføres endret. Fylkeskommunen har fått større grad av fleksibilitet, og er ikke lenger bundet av kommunegrenser. Fylkeskommunen må likevel vurdere om eventuelle områder for enerett er i strid med EØS-rettens bestemmelser om fri rett til etablering.

Eneretter kan fremdeles kun innføres der det er nødvendig for å sikre et tilbud. Tiltakene som fylkeskommunen eventuelt iverksetter skal heller ikke gå lenger enn nødvendig.

Enerett tildeles etter en åpen og etterprøvbar prosess basert på objektive og transparente kriterier, jf. yrkestransportlova § 9 b fjerde ledd.

Tildeling kan skje:

- som egen konkurranse, eller
- som del av, eller tillegg til, andre transportkontrakter i regi av Trøndelag fylkeskommune.

Enerett tildeles gjennom kontrakt, der vilkår, krav og eventuelle godtgjørelser fastsettes. I henhold til yrkestransportloven § 9b (5) kan en enerettskontrakt vare inntil fem år.

Andre tiltak

Enerett er et av flere lovlige tiltak som fylkeskommunen kan ta i bruk for å sikre et tilfredsstillende drosjetilbud i enkeltturmarkedet i fylket. Fylkeskommunen kan også:

- Gi økonomisk tilskudd.
- Kombinere bruk av enerett og økonomisk tilskudd.
- Gjøre enerett gjeldende for enkeltturmarkedet og kontraktmarkedet.

Gjøre enerett gjeldende for enkeltturmarkedet og kontraktmarkedet

En vesentlig endring i yrkestransportloven (§ 9b (6)) er at fylkeskommunen kan gjøre enerett gjeldende for drosjetjenester i både enkeltturmarkedet og kontraktmarkedet.

Enkeltturmarkedet innebærer kjøring basert på bestilling av en enkelt reise eller praiing av drosje på gaten eller holdeplass

Enkeltturmarkedet kan igjen deles inn i ulike segmenter avhengig av hvordan drosjen er bestilt:

- Bestilling fra en sentral, gjennom app eller direkte fra sjåfør,
- Spotmarkedet der kunden praier en drosje fra holdeplass eller på gaten.

Kontraktmarkedet innebærer kjøring basert på avtaler med store kunder der det er inngått avtaler etter forhandlinger eller en anbudskonkurranse. Kontraktkjøringen kan igjen deles inn i ulike markedssegmenter – pasientreiser, skoleskyss og annen kontraktkjøring for kommuner eller selskaper.

Grafisk kan drosjemarkedet fremstilles slik (TT-kjøring er ikke en del av kontraktmarkedet selv om det framstår slik på illustrasjonen):

Kilde: Oslo Economics

Dersom fylkeskommunen gjør eneretten gjeldende for både enkeltturmarkedet og kontraktmarkedet, så innebærer det at de som kjøper tjenester i kontraktmarkedet er bundet til å kjøpe tjenester av aktøren som er tildelt enerett.

Om fylkeskommunen velger å ikke gjøre eneretten gjeldende for kontraktmarkedet, så kan fylkeskommunen likevel velge å knytte eneretten til egne kontrakter, som eksempelvis skoleskyss dersom dette vurderes som nødvendig for å sikre et tilstrekkelig drosjetilbud i enkeltturmarkedet i kommunen eller området. Andre som kjøper tjenester i kontraktmarkedet, er da ikke bundet til å kjøpe tjenester fra aktøren med enerett i enkeltturmarkedet.

Høringsspørsmål

Spørsmålene nedenfor er ment å innhente høringsinstansenes innspill til utforming av ny forskrift om enerett for drosjetransport i Trøndelag fylke, og til de overordnede rammene for bruk av enerett som virkemiddel etter yrkestransportloven.

Høringen gjelder ikke en konkret behovsvurdering, tildeling av enerett eller fastsetting av enerettsområder. Spørsmålene er derfor rettet mot prinsipielle, rettslige og strukturelle forhold ved forskriften og ved fylkeskommunens handlingsrom etter gjeldende regelverk.

1. Hvordan vurderer dere enerett som mulig virkemiddel for å sikre et tilfredsstillende drosjetilbud i enkeltturmarkedet, sett opp mot dagens regelverk?
2. Hvilke hensyn mener dere bør vektlegges når fylkeskommunen skal vurdere om enerett er et nødvendig og forholdsmessig tiltak etter yrkestransportloven §§ 9a og 9b?
3. Gir forslaget til forskrift etter deres syn tilstrekkelig klare og hensiktsmessige rammer for eventuell senere bruk av enerett? Begrunn gjerne svaret.
4. Hva er deres vurdering av at enerett etter forskriften kan gjøres gjeldende for både enkeltturmarkedet og kontraktmarkedet? Hvilke fordeler og ulemper ser dere ved dette?
5. Hvilke prinsipper mener dere bør ligge til grunn dersom enerettsområder ikke skal følge kommunegrenser, slik lovendringene i 2026 åpner for?
6. Mener dere at det finnes andre tiltak enn enerett som bør vurderes, alene eller i kombinasjon med enerett, for å sikre drosjetilbud i enkeltturmarkedet?
7. Har dere andre innspill til forskriftsforslaget eller til fylkeskommunens rolle og handlingsrom etter yrkestransportloven som dere mener bør vurderes før forskriften vedtas?

Frist

Vi ber om tilbakemeldinger innen torsdag 13. august 2026.

Hvordan gi innspill?

Innspill på denne høringen kan sendes inn på forskjellige måter:

- eDialog - <https://svarut.ks.no/edialog/mottaker/817920632>
- E-post: postmottak@trondelagfylke.no
- Digital post: Trøndelag fylkeskommune eller organisasjonsnummer 817920632
- Per post, sendes til postadresse

*Trøndelag fylkeskommune
Fylkets hus
Postboks 2560
7735 Steinkjer*

Merk høringsinnspillene "Høring: Forskrift om eneretter for drosjetransport, Trøndelag, sak 202620493» Høringsinnspill er offentlige etter offentlighetsloven, og dere finner innkomne høringsinnspill på fylkeskommunen sin nettside www.trondelagfylke.no

Denne høringen gjelder utforming av ny forskrift om enerett for drosjetransport i Trøndelag fylke. Høringen gjelder ikke en konkret behovsvurdering, tildeling av enerett eller fastsetting av enerettsområder. Spørsmålene er derfor rettet mot prinsipielle, rettslige og strukturelle forhold ved forskriften og bruken av enerett som virkemiddel.